

Bahşış Kıdem Tazminatı Matrahına Dahil Edilir mi?

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 09.03.2020

Kısa Cevap

Evet — bahşış bir düzene bağlanmışsa. Yüzde usulü uygulanan işyerlerinde yüzdelerin dışında müşterilerce ödenen paralar asıl ücret niteliğindedir; sadece bahşışle çalışan işçi bakımından da bahşışler ücret hükmündedir. Yüzde usulü dışındaki işyerlerinde ise toplanan bahşışler işçiler arasında paylaştırılıyorsa bu bir ücret ekidir ve kıdem tazminatı hesabına dâhil edilir. Çünkü bu menfaat bir işe bağlı olarak üçüncü kişilerce ödenmekte, işin gereğinden ve işyerinin geleneğinden kaynaklanmakta, daimilik arz etmekte ve hesap edilebilir nitelikte olmaktadır.

Ücret Eklentisinin Şartları

Ücret eklentilerinin kıdem tazminatına esas ücrete dahil edilebilmesi için;

- İşçiye bir menfaat sağlanmış olmalı,
- Menfaat para ile ölçülebilir nitelikte olmalı,
- Menfaat kanundan ya da akitten doğmalı,
- Menfaatler arızı olmamalıdır.

Bahşışın Ücret Niteliği

4857 sayılı Kanunun “ücret ve ücretin ödenmesi” başlıklı 32’nci maddesine göre; genel anlamda ücret bir kimseye bir iş karşılığında işveren veya üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutardır. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 07.07.1971 tarih ve 1970/9-126 E., K. 444 sayılı kararında bahşışı ücret olarak kararlaştırmıştır. Kanun ve yargı kararına göre, bahşışler bir iş karşılığında üçüncü kişi tarafından para ile ödenen tutar olarak kabul edilmiş olup, ücret olarak değerlendirilmektedir.

Yüzde Usulü Uygulanan İşyerleri

4857 sayılı İş Kanunu'nun 51'inci maddesi uyarınca; otel, lokanta, eğlence yerleri ve benzeri yerler ile içki verilen ve hemen orada yenilip içilmesi için çeşitli yiyecek satan yerlerden "yüzde" usulünün uygulandığı müesseselerde işveren tarafından servis karşılığı veya başka isimlerle müşterilerin hesap pusulalarına "yüzde" eklenerek veya ayrı şekillerde alınan paralarla kendi isteği ile müşteri tarafından işverene bırakılan yahut da onun kontrolü altında bir araya toplanan paraları işveren işyerinde çalışan tüm işçilere eksiksiz olarak ödemek zorunda olduğundan, bu işyerinde yüzdelerin dışında müşterilerce ödenen paralar asıl ücret niteliğindedir.

Sadece müşterilerin verdiği bahşişlerle çalışan işçi bakımından da bahşişler ücret hükmündedir.

Yüzde Usulü Dışındaki İşyerleri

Yüzde usulüyle çalışan işyerleri dışındaki işyerlerinde, işçilere müşteriler tarafından verilen bahşişler bir düzene bağlanmışsa, yani alınan paralar işyerinde çalışan işçiler arasında paylaştırılıyorsa, bunlar da bir ücret ekidir. Belirtilen şekilde toplanan ve dağıtımı yapılan bahşişlerin kıdem tazminatı hesabına dahil edilmesi gerekir. Zira, bu şekilde düzene bağlanan menfaatler bir işe bağlı olarak üçüncü kişilerce ödenmesi, işin gereğinden ve işyerinin geleneğinden kaynaklanması, daimilik arz etmesi ve hesap edilebilir nitelikte olması nedeniyle, kıdem tazminatının hesabına dahil edilebilmesinin tüm koşullarını içermektedir.

Sık Sorulan Sorular

Her bahşiş kıdem tazminatına dâhil midir?

Hayır. Bahşişin düzene bağlanmış olması — yani toplanıp işçiler arasında paylaştırılması — gerekir. Düzensiz, tek tek ve tesadüfi ödemeler arızı nitelikte kalır.

Yüzde usulünde müşterinin ayrıca bıraktığı para ne sayılır?

Yüzdelerin dışında müşterilerce ödenen paralar asıl ücret niteliğindedir.

Sadece bahşişle çalışan işçinin durumu nedir?

Sadece müşterilerin verdiği bahşişlerle çalışan işçi bakımından da bahşişler ücret hükmündedir.

Bahşişin ücret sayılmasının dayanağı nedir?

4857 sayılı Kanun'un 32'nci maddesindeki ücret tanımı (üçüncü kişiler tarafından sağlanan ve para ile ödenen tutar) ile Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 07.07.1971 tarihli kararı.

Resmî Kaynaklar

- 4857 sayılı İş Kanunu (32 ve 51'inci maddeler)
- 1475 sayılı İş Kanunu (yürürlükteki 14'üncü madde – kıdem tazminatı)
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 07.07.1971, E. 1970/9-126, K. 444

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın. prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/	Bordro Outsource Operasyon bizde, ekran ve veri sizde. prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/	Ar-Ge, Teknopark, TEKMER Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri. prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/
---	---	---

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez. prozon.net/hesap-makineleri/	Analiz Merkezi Teknopark ve teşvik analizleri. analiz.prozon.net	Yıllık Parametreler SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl. prozon.net/yillik-parametreler/
--	---	---

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi Beyan ve ödeme günleri tek takvimde. prozon.net/mevzuat-takvimi/	Mevzuat Sirkülerleri Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni. prozon.net/sirkuler/#bulten
---	---

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/bahsis-kidem-tazminati-matrahina-dahil-edilir-mi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 02:33 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net